

ÇOCUKLARDA MAHREMİYET EĞİTİMİ

MEHMET RIFAT YALMAN İLKOKULU REHBERLİK SERVİSİ VELİ BÜLTENİ

MAHREMİYET EĞİTİMİ NEDİR?

Gün geçtikçe çocuklara yönelik şiddet ve cinsel istismar vakaları artmaktadır. Çok sık aralıklarla haber bültenlerinde, sosyal medyada farklı yaş gruplarından birçok çocuğun ve ailenin yaşadığı olumsuz deneyimleri duyar olduk.

***Peki aileler çocuklarını bilinçlendirmek adına neler yapabilir?**

***Mahremiyet eğitimine ne zaman başlamalıyız, ne şekilde hangi sıklıkla çocuklarımıza bu eğitimi vermeliyiz?**

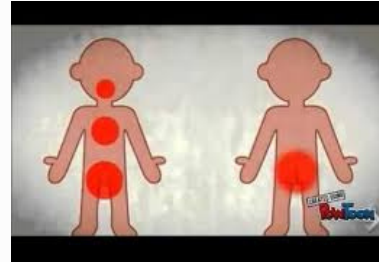
Mahremiyet eğitimi, çocukların kendisinin ve diğer insanların **özelinin/özel alanının farkına varması**, sosyal hayatın içinde kendi özel alanını koruması, diğer insanların özeline saygı duyması, kendisi ile çevresi arasında sağlıklı sınırlar koyması gibi bilgileri içerir. Mahremiyet kavramı öğretilirken suçluluk duygusunu sağlayacak "ayıp" kelimesinden uzak durulmalıdır. Bu süreçte çocuğa model olmak çok önemlidir. Bu sayede çocuk örneklerle anlayacaktır.

ANNE BABALAR NELERE DİKKAT ETMELİLER?

1) ÖZEL ALANI TANIMLAMA

Vücudun kişiye özel olan bölgeleri ,bu bölgelerin gizlenmesi gerektiği çocuğa iki yaşından itibaren anlatılabilir. Ayrıca bu alanın gizlenmesi anne,baba ve doktorlar dışında bu bölgelere kimsenin dokunmaması gerektiği çocuğa öğretilmelidir. Çocuk özel bölgesini sorduğunda anne baba üzerinden değil çocuğun kendi özel bölgeleri ya da kitaplar üzerinden öğretilmelidir. Cinsel bölgeleri tanımlarken doğru terimler kullanılmalıdır. Özel bölgeleri için kullanılan kelimeleri şirinleştirmek çocuğun bunları konuşulmaması gereken bir şeymiş gibi algılamasına, tedirgin hissetmesine sebep olur.

2) ÇOCUĞUN KIYAFETLERİNİN BAŞKALARININ YANINDA DEĞİŞTİRİLMEMESİ

"Daha küçük" diye düşünerek çocuğu iç çamaşırına varıncaya kadar başkalarının önünde soyup giydirmek doğru değildir. Anne babanın da çocuğun görmeyeceği bir alanda kıyafetlerini değiştirmesi de çocuğun bütüncül bir mahremiyet duygusu geliştirmesi açısından önemlidir.

3)BANYO VE TUVALETTE

Özellikle dört-beş yaşından itibaren çocuğu iç çamaşırını ile yıkamak,iç çamaşırını çıkarırken ya da tuvalet temizliğinde o alana saygı duyduğumuzu çocuğumuza hissettirmek mahremiyet duygusunun gelişmesine katkı sağlayacaktır.

Yedi yaşından sonra ise banyoda kendi mahrem alanlarının temizliğini yapmalarına fırsat vermek hem sorumluluk hem mahremiyet duygusunun gelişmesine katkı sağlayacaktır. Anne babalar da çocuklarını banyo yaptırırken kıyafetlerinin üzerinde olmasına dikkat etmelidir. Dört yaşına gelen çocuk tuvaletin özel bir alan olduğunu bilmeli, tuvalette yalnızlık ilkesini benimsemelidir. Aile bireyleri bu konuda çocuklarına örnek olmalıdır.

4)ÇOCUKLARIN ÖZEL ALANLARINI SEVGİ OBJESİ YAPMAMA

Küçük çocukları özel bölgelerine dokunarak sevmek doğru değildir. Çünkü bu durum onların **özel alanlarının ihlalidir**.Çocuk bu şekilde başkalarının özel alanlarının kullanılarak onlara şaka yapılabileceği inancını taşır. Ayrıca çocukları cinsel organlarını konu ederek sevmek onları kendilerini başkalarına karşı korumak konusunda etkisiz kılabilir. Çocuk, bir başkası özel alanına dokunmak istediğinde bunun iyi mi kötü mü olduğunu ayırtınamaz yapamaz. Çocuğun özel bölgelerini şaka konusu yapmak, göstermesini istemek, dokunmaya çalışmak çocuğun cinsel kimlik gelişimi açısından çok sakıncalıdır.

5)ÇOCUĞUN ANNE BABA İLE YATAĞININ AYRILMASI

2 yaşla beraber çocuk yavaş yavaş bağımsızlığını kazanır. Bu dönem gelişim olarak çocuğun odasının ayrılabilmesi bir zamandır. Ancak yalnızlık,anneden ayrılma,karanlık gibi konularda aşırı duyarlı ve kaygılı olan çocukların zorla yataklarını ayırmak doğru değildir. Öncesinde var olan kaygılar biruzman yardımı ile giderilmeli, sonrasında yatak ayırma gidilmelidir. Bu durumların dışında bu sorun dört yaşına kadar çözümlenmelidir.

6)ODANIZA İZİN ALARAK GİRMESİ GEREKTİĞİNİ ÖĞRETME

Çocuklara dört-beş yaştan itibaren anne babanın odasının kapısı kapalı ise kapıyı çalarak ve izin alarak girilmesi gerektiğini öğretmeye başlayabilirsiniz. Çocuğun odasına girerken kapısının çalınması bu konuda çocuğa rol model olacaktır.

7)İZİN VERİRSEM DOKUNABİLİRSİN İLKESİ

Bu bilincin oluşturulabilmesi için anne-baba çocuğunun vücudu üzerindeki her hareketini dikkatli yapmalıdır. Ebeveyn çocuğunu öperken "seni öpebilir miyim" şeklinde izin istediğinde çocuğun bedenini tehlikelere karşı koruma refleksini güçlendirir.

8)TELEVİZYONUN ETKİSİ

Bir televizyon sahnesinde arkadaşlarının özel alanına şaka amaçlı dokunan kişiye sesli olarak kızılabilir."İnsanların özel yerlerine dokunulması hoş bir davranış değildir" gibi cümleler ile tepki belli edilebilir. Çünkü çocuklar anne babalarının kendilerine değil de başkalarına verdikleri tepkiler yoluyla daha kolay öğrenebilmektedirler. Çocukların bu döneminde "taklit yolu ile öğrenme" çok önemlidir. Bu nedenle televizyonda gördüklerini arkadaşları ile deneme yoluna gidebilirler. **İzlenen tv programlarının içeriğine dikkat edilmelidir.** Çocuğunun tvdeki sahneyi taklit ettiğini gören anne, çocuğuna aşırı tepki göstermeden,gülmeden bunun hoş bir davranış olmadığını söyleyebilir.

9)KİMLER GÜVEN ALANIMDA BİLİNCİ

Çocuk babasının kardeşi olan amca ile mahalledeki amcayı ayırt edebilmelidir. Kimin güven kategorisinde yer aldığı, kimin sınırlı güven kategorisinde bulunduğu öğretilmelidir. Yetişkin herkese karşı güven duygusunun sınırsız olmadığını bilmelidir. İssiz bir yerde oynamama, hediye vermeye hayır cevabını verebilmelidir. **Çocuklara Hayır demeyi öğretmeliyiz.**

10)ÇOCUKLARIMIZIN VAKTİ NELERLE GEÇİYOR?

Anne baba olarak çocuklarımız vakitlerini ne ile değerlendiriyorlarsa onların içeriklerine dikkat etmek takip etmemiz gereklidir. Oynadıkları oyuncaklar, izledikleri çizgi filmler özenle seçilmelidir.

11)ANNE NASIL OLMUŞUM?

Çocuklarımıza kıyafet alırken onların yaşına ve ruhuna uygun olanı seçmelerine yardımcı olmak, abartıdan kaçınmak gereklidir.

12)SİZİ İZLİYORUM

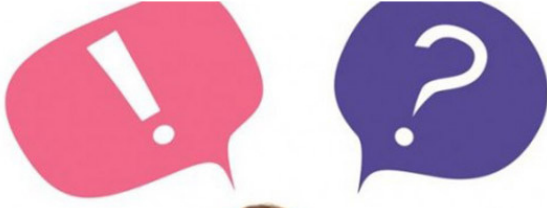
Aile bireyleri ev ortamında konuşmalarına,kiyafetlerine,şakalarına dikkat etmemelidir. Mahremiyet sınırlarını koruyarak çocuklara rol model olmalılardır. **Çocuk ailesini izleyerek hayatı öğrenir ve gördüklerini uygular.**

13) KIZ VE ERKEK ÇOCUKLARIN ODASINI AYIRMAK

Kız ve erkek kardeşlerin ilköğretim dönemi ile birlikte eğer mümkünse odaları ayrılmalıdır. Çünkü beraber buldukları odada giyinirken, yatarken birbirlerinin özel alanını ihlal edebilirler. Ayrıca çocukların çamaşırlarının belki de özel eşyalarının bulunduğu bir özel alan da gerekebilir. Bu alanın farklı odalarda olması daha doğru olacaktır. Müsaitlik yoksa gerekirse başka bir odada bir köşe oluşturularak çözüm bulunabilir. "Onlar kardeş bir sorun olmaz" diye düşünmek kadar, bu konuda aşırı kaygılı davranıp endişelerimizi çocuklarımıza hissettirmek de yanlıştır.

Mahremiyet eğitimi alan çocuklar kendi özel alanını bilir, bu alanı korur ve başkalarının özel alanlarına da saygı gösterir, kendilerinin ve başkalarının da özel alanını korumayı öğrenerek daha sağlıklı bireyler olabilirler.

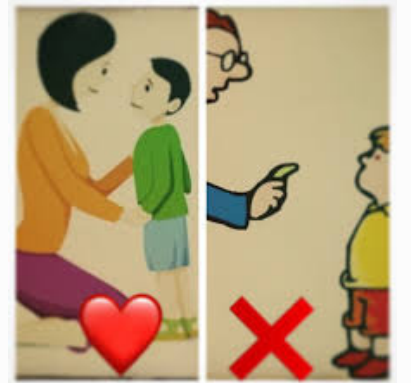

MAHREMİYET EĞİTİMİ VERİRKEN SİZE YARDIMCI OLABİLECEK KİTAP ÖNERİLERİ

- Anne Ben Nereden Geldim (Pedagog Ali ÇANKIRILI)
- Ben Nereden Geldim,Miniklerin Dünyası (Sergi CAMARA&Teresa HERRERO,Altın Kitaplar)
- Sır Versem Saklar Mısın (Jennifer Moore MALLİNOS Redhouse Kids Yayınları)
- Kiko ve El
- Tehlike Varsa Haklarımız da Var-Doç.Dr.Osman ABALI
- Mahremiyet Eğitimi-Adem GÜNEŞ
- Bedenim Bana Ait-Pro FAMILİA (Gergedan Yayınları)

Değerli velilerimiz, biz okulumuz rehberlik servisi olarak yıl içerisinde öğrencilerimize kişisel sınırlar, özel alanın korunması, güvenlik kuralları gibi konularda rehberlik etkinlikleri yapmaktayız. Ancak sizler de anne baba olarak bu konularda çocuklarınızla konuşmaktan lütfen çekinmeyin. Sorularını dinleyin ve yaşına uygun cevaplar vermeye çalışın. Onlara iyi-kötü dokunuş,özel bölgelerimiz, herhangi kötü bir dokunuşla karşılaştığımızda neler yapılmalı mutlaka anlatın.

Danışmak istediğiniz konularda psikolojik danışma ve rehberlik servisimize başvurabilirsiniz.
Ayşegül ÜNLÜ-Psik.Dan.Rehb.Öğrt.
Mehmet Beşir KURUL-Psik.Dan.Rehb.Öğrt.